

Raport
z przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania
projektu rozporządzenia Ministra Edukacji zmieniającego rozporządzenie w sprawie
oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych

1. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania projekt rozporządzenia został skierowany do podmiotów wskazanych w pkt 5 oceny skutków regulacji.

Informacja o braku uwag do projektu rozporządzenia została przekazana przez:

- 1) Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 2) Federację Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”.

Pozytywna opinia do projektu rozporządzenia została przekazana przez:

- 1) Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 2) Konfederację Lewiatan.

Negatywna opinia do projektu rozporządzenia została przekazana przez Krajową Sekcję Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” oraz Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”.

Ponadto, uwagi do projektu rozporządzenia zgłosiły następujące podmioty:

- 1) Komisja PAU do Oceny Podręczników Szkolnych;
- 2) Prywatna Szkoła Podstawowa „Inspiracja”;
- 3) Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”;
- 4) Polskie Towarzystwo Historyczne;
- 5) Polski Związek Niewidomych;
- 6) Fundacja Edukacji Domowej;
- 7) Techni Schools;
- 8) Forum Związków Zawodowych;
- 9) Alians Ewangeliczny;
- 10) Fundacja Szkoły w Chmurze;
- 11) Konfederacja Lewiatan;
- 12) Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność";
- 13) Związek Pracodawców Edukacji;
- 14) Związek Zawodowy Rada Poradnictwa;
- 15) Fundacja Królowej Świętej Jadwigi;
- 16) KRASP-KRUPed;
- 17) Ogólnopolski Międzybranżowy Związek Zawodowy Razem;
- 18) Szkoła Atypowa;
- 19) Szkoła w Chmurze;
- 20) Związek Nauczycielstwa Polskiego;
- 21) Fundacja Fabian Digital;

- 22) Cyber Company;
- 23) Śląskie Stowarzyszenie Osób Dotkniętych Chorobą Parkinsona.

Ponadto do Ministerstwa Edukacji Narodowej wpłynęło 1034 pism z uwagami od osób fizycznych.

W dniu 16 czerwca 2026 r. Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego wyraził pozytywną, wiążącą opinię o projekcie rozporządzenia.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania wprowadzono poniższe zmiany w projekcie przedmiotowego rozporządzenia, w stosunku do wersji projektu rozporządzenia skierowanej do konsultacji publicznych i opiniowania w dniu 11 maja 2026 r.:

1. W § 1 pkt 2 lit. b projektu rozporządzenia dodano przepis umożliwiający branie pod uwagę przy ustalaniu rocznej oceny klasyfikacyjnej zaangażowania w realizację doświadczeń edukacyjnych z zajęć edukacyjnych, których podstawa programowa przewiduje realizację takich doświadczeń.
2. W § 1 pkt 3 projektu rozporządzenia zmodyfikowano przepis § 11 ust. 1, nadając nowe brzmienie obszarom branym pod uwagę przy ustalaniu śródrocznych i rocznych ocen zachowania:

- pkt 3 zmienił brzmienie:

z „przejmowanie odpowiedzialności za własny rozwój i realizację zamierzonych celów”
na „przejmowanie odpowiedzialności za własny rozwój i zaangażowanie w realizację celów rozwojowych”;

- dodano pkt 5 w brzmieniu: „dbałość o kulturę języka”;

- pkt 7 zmienił brzmienie:

z „współpraca w działaniu oraz dbałość o dobre relacje z innymi”
na „współpraca oraz dbałość o dobre relacje z innymi”;

- dodano pkt 8 w brzmieniu: „zaangażowanie w życie klasy, szkoły i wspólnoty lokalnej”;

- pkt 9 zmienił brzmienie:

z „wykazywanie się postawą patriotyczną, rozumianą jako szacunek dla własnego narodu i ojczyzny, społeczności lokalnej i regionalnej oraz poszanowanie historii, tradycji i kultury innych narodów”
na „wykazywanie się szacunkiem dla własnego narodu i ojczyzny oraz tradycji i kultury innych narodów”.

3. W § 1 pkt 4 projektu rozporządzenia zmodyfikowano brzmienie przepisu § 12, eliminując występującą w nim niezręczność językową.

4. W § 1 pkt 5 lit. c ust. 4 otrzymał brzmienie:
„4. Wykonywanie prac domowych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, może mieć wpływ na podwyższenie rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, jeżeli przewidują to szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego.”
5. W § 1 pkt 5 lit. a zmieniono redakcję przepisu tak, aby wyodrębnić prace praktyczno-techniczne. Dodano lit. a, w której określono, że w klasach IV–VIII nie zadaje się uczniom prac praktyczno-technicznych do wykonania w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych. Doprecyzowano również brzmienie przepisu wskazując, że pisemna praca domowa służy utrwalaniu, rozwijaniu lub praktycznemu zastosowaniu treści nauczania zrealizowanych w czasie zajęć edukacyjnych (do tej pory przepis ten wskazywał na treści nauczania realizowane w czasie zajęć edukacyjnych).
6. W § 1 pkt 8 projektu rozporządzenia:
 - 1) zrezygnowano w § 17a ust. 2 ze ścisłego określenia czasu przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego, egzaminu poprawkowego oraz sprawdzianu wiadomości i umiejętności. Zamiast tego ograniczono się do określenia czasu minimalnego trwania egzaminu/sprawdzianu: 30 minut w klasach I–III szkoły podstawowej, 45 minut w klasach IV–VIII szkoły podstawowej, 60 minut w szkole ponadpodstawowej. Doprecyzowano również, że ten czas minimalny dotyczy części pisemnej i ustnej łącznie;
 - 2) zmieniono przepis § 17a ust. 4, mówiący o tym, że uczeń powinien uzyskać informację o wyniku przeprowadzonego egzaminu/sprawdzianu nie później niż w dniu następującym po dniu jego przeprowadzenia;
 - 3) w § 17a dodano ust. 8, w którym dopuszczono, w szczególnych przypadkach wynikających ze stanu zdrowia lub niepełnosprawności ucznia, możliwość przeprowadzenia egzaminów lub sprawdzianu w innym miejscu niż szkoła (np. w domu ucznia, w szpitalu lub w innym miejscu, w którym uczeń przebywa), na wniosek ucznia, a w przypadku ucznia niepełnoletniego – jego rodziców, i za zgodą dyrektora szkoły, przy zachowaniu pozostałych warunków przeprowadzania tego egzaminu lub sprawdzianu;
 - 4) przeredagowano brzmienie przepisu 17a ust. 6, określającego postępowanie z urządzeniem telekomunikacyjnym, na którym została zainstalowana aplikacja mobilna – usunięto obowiązek przekazania urządzenia telekomunikacyjnego przewodniczącemu komisji przed wejściem na salę oraz wskazano, że to urządzenie telekomunikacyjne jest umieszczane, na czas trwania egzaminu lub sprawdzianu, na stole, przy którym pracuje uczeń.
7. Zmodyfikowano przepis § 3, który określa termin wejścia w życie przedmiotowego rozporządzenia. Określono w nim, że projektowane rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2026 r., z wyjątkiem § 1 pkt 8, który wejdzie w życie z dniem 1 września 2027 r. Ww. przepis § 1 pkt 8 określa warunki i tryb przeprowadzania

egzaminów klasyfikacyjnych, egzaminów poprawkowych oraz sprawdzianu wiadomości i umiejętności.

Uwagi zgłoszone do projektu rozporządzenia

Uwagi w zakresie prac domowych

- Proponowane rozwiązanie z jednej strony zakazuje oceniania wykonanej nieobowiązkowej pracy domowej a z drugiej dopuszcza uwzględnianie systematyczności jej wykonywania przy ustalaniu rocznej oceny klasyfikacyjnej.

Uwaga zgłoszona przez Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”, KRASP-KRUPed, Polskie Towarzystwo Historyczne, Forum Związków Zawodowych, Związek Nauczycielstwa Polskiego, Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”, Krajową Sekcję Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność".

Stanowisko MEN

Po uzgodnieniach międzyresortowych, konsultacjach publicznych i opiniowaniu przepis § 12a ust. 4 został zmodyfikowany i otrzymał brzmienie: „4. Wykonywanie prac domowych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, może mieć wpływ na podwyższenie rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, jeżeli przewidują to szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego”. Intencją projektowanego przepisu jest wzmocnienie motywacji uczniów do podejmowania i wykonywania nieobowiązkowych pisemnych prac domowych. Jednocześnie szkoły, mając autonomię w ustalaniu szczegółowych warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego, będą decydować o tym, czy skorzystają z możliwości podwyższania rocznych ocen klasyfikacyjnych uczniom, którzy będą wykonywać nieobowiązkowe pisemne prace domowe, o ile zapiszą tę możliwość w swoim statucie.

- Obowiązek sprawdzania każdej pracy domowej może znacząco zwiększyć obciążenie nauczycieli i pogłębić problem przeciążenia pracą.

Uwaga zgłoszona przez KRASP-KRUPed, Polskie Towarzystwo Historyczne, Związek Nauczycielstwa Polskiego, Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”, Krajową Sekcję Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność".

Stanowisko MEN

Obecnie obowiązujący § 12a ust. 3 zmienianego rozporządzenia brzmi:

§ 12a ust. 1 pkt 2. w klasach IV-VIII nauczyciel może zadać uczniowi pisemną lub praktyczno-techniczną pracę domową do wykonania w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych, z tym, że nie jest ona obowiązkowa dla ucznia i nie ustala się z niej oceny.

(...) ust. 3 W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nauczyciel sprawdza wykonaną przez ucznia pisemną lub praktyczno-techniczną pracę domową i przekazuje mu informację, o której mowa w § 12.

Natomiast w projekcie rozporządzenia przepis ten brzmi następująco:

„Pisemna praca domowa, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, nie jest obowiązkowa dla ucznia i nie ustala się z niej oceny. Nauczyciel sprawdza każdą wykonaną przez ucznia pisemną pracę domową i przekazuje uczniowi informację, o której mowa w § 12.”.

Zatem proponowane doprecyzowanie tego przepisu nie jest nałożeniem na nauczycieli nowych obciążeń – już obecnie nauczyciel, zadając pracę domową, ma obowiązek sprawdzić ją, jeżeli została ona przez ucznia wykonana. Nauczyciel jest organizatorem procesu dydaktycznego i to on decyduje, czy dana partia materiału zrealizowanego na zajęciach powinna być utrwalona wykonaniem przez ucznia pracy domowej. Uczeń musi otrzymać na jej temat informację zwrotną, która, zgodnie z § 12 ww. rozporządzenia, wskazuje jego osiągnięcia edukacyjne oraz wskaże uczniowi, co robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć. Wartość funkcji dydaktycznej takiej informacji zwrotnej jest nie do przecenienia w procesie dydaktycznym. To doprecyzowanie, że nauczyciel sprawdza każdą wykonaną przez ucznia pracę domową stanowi jedynie wzmocnienie dotychczasowego przepisu w tym zakresie i podkreśla jego szczególne znaczenie w pracy z uczniem.

- Projekt wymaga doprecyzowania w tych obszarach, które odnoszą się do funkcji oceniania jako elementu wspierającego proces uczenia się, rozwój ucznia oraz budowanie sprzyjającego klimatu klasy i szkoły. Ocenianie powinno być ujmowane jako ważny element komunikacji dydaktycznej i wychowawczej, wspierający samodzielność ucznia, jego motywację, poczucie sprawstwa oraz odpowiedzialność za własny rozwój, a zarazem wykraczający poza funkcję klasyfikacyjną i kontrolną. Z tego względu ocena projektowanych zmian powinna obejmować formalną spójność przepisów oraz ich możliwe konsekwencje pedagogiczne w praktyce szkolnej.

Uwaga zgłoszona przez KRASP-KRUPed.

Wyjaśnienie

Między innymi w tym celu wprowadzono wzmocnienie przepisu, który mówi o konieczności sprawdzenia przez nauczyciela każdej wykonanej pracy domowej i przekazania uczniowi na jej temat informacji zwrotnej, która pełni funkcję oceny kształtującej. Również wprowadzenie możliwości podwyższenia rocznej oceny klasyfikacyjnej uczniom, którzy wykonują nieobowiązkowe prace domowe stanowi wsparcie motywacji i samodzielności ucznia.

Uwagi w zakresie egzaminu klasyfikacyjnego, egzaminu poprawkowego i sprawdzianu wiadomości i umiejętności

- Postulat utrzymania możliwości zdawania egzaminów online.

Uwaga zgłoszona przez Fundację Edukacji Domowej, Fundację Szkoła Atypowa, Fundację Szkoła w Chmurze, Techni Schools, Polski Związek Niewidomych, Alians Ewangeliczny, Fundację Fabian Digital, Śląskie Stowarzyszenie Osób Dotkniętych Chorobą Parkinsona.

Stanowisko MEN

Obowiązujące przepisy oświatowe nie przewidują możliwości przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego, egzaminu poprawkowego oraz sprawdzianu wiadomości i umiejętności

w formule zdalnej. W świetle art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe¹ egzamin klasyfikacyjny dla ucznia realizującego tzw. edukację domową przeprowadza się zgodnie z art. 44l lub art. 44wa ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty² i przepisami wydanymi na podstawie art. 44zb tej ustawy, co oznacza, że ustawodawca nakazał stosowanie w tej materii jednakowych przepisów zarówno szkołom publicznym, jak i niepublicznym. Należy również podkreślić, że w przedmiotowym zakresie nie ma zastosowania zasada *co nie jest zakazane, to jest dozwolone*. Zasada ta wywodzi się z prawa gospodarczego i została wyrażona w art. 8 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców³. Zgodnie z art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe prowadzenie szkoły lub placówki nie jest działalnością gospodarczą, zatem rozwiązania adresowane do przedsiębiorców nie dotyczą działalności szkół i placówek oświatowych oraz prowadzących je osób prawnych lub fizycznych. Organizacja kształcenia w szkole niepublicznej oraz relacje szkoły z jej uczniami nie stanowią dziedziny prawa cywilnego, ale dziedzinę prawa administracyjnego uregulowaną w odpowiednich ustawach i aktach wykonawczych do tych ustaw⁴.

Zarówno szkoły publiczne jak i niepubliczne są obowiązane stosować zasady klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów, o których mowa w rozdziałach 3a i 3b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁵. Ustawodawca nie przewidział we wskazanych przepisach możliwości przeprowadzania egzaminów online, gdyby bowiem takie rozwiązanie miało być dozwolone, wówczas ustanowiłby stosowną podstawę prawną.

Potwierdzeniem powyższego stanowiska są przepisy art. 30b i art. 30c ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, zawierające upoważnienie dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do wyłączenia, w drodze rozporządzenia, stosowania niektórych przepisów oświatowych w odniesieniu do wszystkich lub niektórych jednostek systemu oświaty, w których zajęcia zostały przez ministra ograniczone lub zawieszone, w szczególności

w zakresie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, przeprowadzania egzaminów, a także do wprowadzenia przez ministra w tym zakresie odrębnych unormowań. Minister w czasie pandemii COVID-19 skorzystał z tej możliwości i upoważnił czasowo dyrektorów szkół do określenia warunków i sposobu przeprowadzania egzaminów, w tym również skorzystania z możliwości przeprowadzenia ich online⁶. Możliwość ta, w związku ze zmianą sytuacji epidemiologicznej, została jednak uchylona.

¹ Dz. U. z 2026 r. poz. 820 i 904

² Dz. U. z 2025 r. poz. 881 z późn. zm.

³ Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.

⁴ Zob. chociażby uchwała Sądu Najwyższego z 21 lipca 1992 r., III CZP 84/92; zob. również m.in. W. Trybka, *Gwarancje konstytucyjnego prawa do nauki w szkole niepublicznej* [w:] R. Balicki, M. Jabłoński (red.), *Dookoła Wojtek. Księga pamiątkowa poświęcona Doktorowi Arturowi Wojciechowi Preisnerowi*, Wrocław 2018, s. 335.

⁵ Art. 14 ust. 3 pkt 3 ustawy o systemie oświaty.

⁶ W okresie ograniczenia funkcjonowania jednostki systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 dyrektor jednostki systemu oświaty odpowiada za organizację realizacji zadań tej jednostki, w tym zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zajęć, w szczególności ustala warunki i sposób przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego, egzaminu poprawkowego, egzaminu semestralnego i sprawdzianu wiadomości i umiejętności oraz warunki i sposób ustalania rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania w przypadku wniesienia zastrzeżenia do trybu ustalenia tej oceny, o których mowa w rozdziale 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327), a także warunki i sposób zaliczania zajęć realizowanych w formach pozaszkolnych - § 1 ust. 1 pkt 11 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 493, z późn. zm.).

Brak jednoznacznego określenia w przepisach formy przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego nie oznacza zatem pozostawienia tej kwestii dowolnemu uznaniu szkół ani nieświadomego zaniechania ustawodawczego. Skoro wyjątki od formy stacjonarnej są wyraźnie wskazywane przez ustawodawcę⁷, oznacza to, że wszędzie tam, gdzie ustawodawca takiego wyjątku nie przewidział, egzamin powinien być przeprowadzany w formie tradycyjnej (stacjonarnej). Gdyby ustawodawca dopuszczał możliwość zdawania egzaminów klasyfikacyjnych online, to wprost przewidziałby taki wyjątek od ogólnej zasady – tak jak w powyżej przywołanym przykładzie.

Należy zapewnić sprawiedliwe i równe warunki zdawania egzaminów klasyfikacyjnych wszystkim uczniom (art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji RP). Jednym z takich warunków jest konieczność jednoznacznego weryfikowania, czy dana osoba zdaje egzamin samodzielnie. W przypadku egzaminów przeprowadzanych online taka weryfikacja jest znacznie utrudniona. Realizacja egzaminów w formie zdalnej nie zapewnia dyrektorowi szkoły, a także organom nadzoru pedagogicznego, możliwości sprawowania rzetelnej kontroli nad prawidłowością egzaminów pozwalającej na wykluczenie wątpliwości co do rzetelności i wiarygodności takich egzaminów. W konsekwencji może to skutkować gorszą sytuacją uczniów, którzy w taki sposób uzyskaliby świadectwo ukończenia szkoły, na kolejnym etapie kształcenia.

Doświadczenia związane z nauczaniem zdalnym w okresie pandemii COVID-19 wykazały ponadto liczne trudności dotyczące zapewnienia samodzielności pracy uczniów, porównywalności wyników oraz stabilności organizacyjnej egzaminów prowadzonych online. Z tego względu po zakończeniu okresu obowiązywania szczególnych regulacji pandemicznych ustawodawca nie utrzymał rozwiązań dających dyrektorowi szkoły możliwość przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego w formule zdalnej. Obecnie zaś, w związku z błędnymi interpretacjami przepisów oświatowych, konieczne stało się doprecyzowanie szczegółowych trybu i formy przeprowadzania wszystkich egzaminów wewnętrznych – klasyfikacyjnego i poprawkowego, oraz sprawdzianu wiadomości i umiejętności tak, by nie było już wątpliwości co do tego, że mogą być one przeprowadzane jedynie w formie stacjonarnej.

- Podobna próba narzucenia stacjonarnej formy egzaminów klasyfikacyjnych miała już miejsce w 2022 roku w ramach projektu nowelizacji ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (szerzej znanego w debacie publicznej jako „Lex Czarnek 2.0”, druk sejmowy nr 2710). Projekt ten zakładał zmianę brzmienia art. 37 ust. 4 ustawy –

⁷ Na gruncie prawa oświatowego można tu wskazać następujące przypadki, w których dopuszcza się kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:

- 1) kształcenie ustawiczne organizowane i prowadzone w publicznych i niepublicznych szkołach dla dorosłych, branżowych szkołach II stopnia i szkołach policealnych może być prowadzone w przypadku form pozaszkolnych – także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zgodnie z art. 117 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- 2) zgodnie z art. 125a ust. 2-4 ww. ustawy, zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są dopuszczone jako sposób prowadzenia zajęć stosowany w przypadku zawieszenia zajęć w szkole w okolicznościach określonych w ust. 1 cyt. artykułu, jednak wyjątek ten nie dotyczy przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych w formie online;
- 3) kształcenie na odległość zostało także dopuszczone w art. 127 ust. 16a ww. ustawy w odniesieniu do ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania, a także w art. 128 ust. 7 i 8 tej ustawy w odniesieniu do ucznia przebywającego w podmiocie leczniczym.

Prawo oświatowe, wprowadzając wymóg, by egzaminy te odbywały się fizycznie „w szkole, której dyrektor zezwolił na spełnianie obowiązku szkolnego...”. Ustawa ta została zawetowana przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę i nigdy nie weszła w życie. Tym samym na szczeblu ustawowym woła wprowadzenia stacjonarnego przymusu została kategorycznie odrzucona przez głowę państwa. Działania zmierzające do wprowadzenia przedmiotowych ograniczeń w drodze rozporządzenia, z pominięciem procedury ustawowej, stanowią naruszenie konstytucyjnej hierarchii źródeł prawa oraz przekroczenie kompetencji prawodawczych przez organ władzy wykonawczej.

Uwaga zgłoszona przez Fundację Fabian Digital, Śląskie Stowarzyszenie Osób Dotkniętych Chorobą Parkinsona.

Wyjaśnienie

Proponowane zmiany w ww. projekcie ustawy – Prawo oświatowe obejmowały dużo szerszy zakres i miały charakter zmian systemowych. Prezydenckie veto nie było więc podyktowane w szczególności zaproponowaną wówczas zmianą w art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe. Natomiast zmiany zaproponowane w przedmiotowym rozporządzeniu mieszczą się w delegacji ustawowej i wynikają z upoważnienia zawartego w art. 44zb ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, który stanowi, że minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w szkołach publicznych. Niezależnie od powyższego należy podkreślić, jak wyżej wykazano, że żaden z obecnie obowiązujących przepisów nie dopuszcza przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych w formie online.

- Wykluczenie możliwości zdawania egzaminów online godzi szczególne w uczniów zamieszkałych w dużej odległości od szkoły, do której są zapisani.

Uwaga zgłoszona przez Fundację Szkoła w Chmurze, Alians Ewangeliczny.

Wyjaśnienie

Realizacja obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki w formie tzw. edukacji domowej jest możliwa w każdej szkole. Uczeń może więc uczyć się w tej formie w szkole znajdującej się najbliżej miejsca zamieszkania. Decyzję o wyborze sposobu realizacji procesu kształcenia swojego dziecka podejmują jego rodzice (pełnoletni uczeń dokonuje takiego wyboru samodzielnie). Oznacza to, że rodzice podejmując decyzję o wyborze tzw. edukacji domowej dla swojego dziecka, muszą mieć świadomość konieczności przybycia do szkoły na egzaminy klasyfikacyjne.

- Zaproponowane rozwiązania dotyczące procedury przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego, egzaminu poprawkowego i sprawdzianu wiadomości i umiejętności nie uwzględniają specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów z różnego rodzaju dysfunkcjami.

Uwaga zgłoszona przez Fundację Edukacji Domowej, Fundację Szkoła Atypowa, Fundację Szkoła w Chmurze, Konfederację Lewiatan, Fundację Królowej Świętej Jadwigi, Polski Związek Niewidomych, Alians Ewangeliczny.

Wyjaśnienie

W kwestii uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi należy podkreślić, że zgodnie z art. 44c ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych⁸ nauczyciel jest obowiązany dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

- 1) posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – na podstawie tego orzeczenia oraz ustaleń zawartych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym;
- 2) posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania – na podstawie tego orzeczenia;
- 3) posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się lub inną opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wskazującą na potrzebę takiego dostosowania – na podstawie tej opinii;
- 4) nieposiadającego orzeczenia lub opinii wymienionych w pkt 1–3, który jest objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole – na podstawie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczycieli i specjalistów.

Powyższe dostosowania wymagań edukacyjnych przysługują uczniowi na tych samych zasadach również podczas egzaminu klasyfikacyjnego, który jest jednym z elementów oceniania wewnątrzszkolnego. Dyrektor szkoły powołując komisję przeprowadzającą egzamin klasyfikacyjny powinien zadbać również o stosowne dostosowania wymagań edukacyjnych podczas tego egzaminu, wynikające z indywidualnych zaleceń zawartych w posiadanym przez ucznia orzeczeniu lub opinii. Nie ma zatem potrzeby dodatkowego opracowania jednolitej procedury dostosowania egzaminów wewnątrzszkolnych do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Jeżeli dany uczeń ma zapisaną w orzeczeniu lub opinii konieczność wydłużenia czasu pracy na egzaminach i sprawdzianach, to przysługuje mu takie dostosowanie również na egzaminie klasyfikacyjnym, egzaminie poprawkowym i sprawdzianie wiadomości i umiejętności. Dotyczy to także wszystkich innych zaleceń, w tym także zaleceń dotyczących możliwości korzystania z urządzeń elektronicznych, np. możliwości pisania pracy na komputerze czy możliwości porozumiewania się za pomocą urządzeń AAC. Te dostosowania wynikają zatem z już istniejących i obowiązujących przepisów oświatowych i nie ma potrzeby ich powielania. Analogicznie stosuje się je przy przeprowadzaniu egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego. Natomiast należy w tym miejscu podkreślić, że dopuszczenie możliwości użycia przez ucznia urządzeń elektronicznych (np. komputer przy pracy pisemnej, urządzenie AAC do komunikacji alternatywnej i wspomagającej) muszą zapewniać samodzielność pracy ucznia na egzaminach i sprawdzianie.

Natomiast w szczególnych przypadkach podyktowanych sytuacją zdrowotną ucznia, który z różnych przyczyn jest niezdolny do uczęszczania do szkoły, należy rozważyć możliwość

⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 2572 z późn. zm.

indywidualnego nauczania, w którym jest on klasyfikowany na podstawie ocen bieżących, a nie na podstawie egzaminów klasyfikacyjnych. Warunki i organizację tego sposobu prowadzenia procesu kształcenia określają przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania dzieci i nauczania dzieci i młodzieży⁹.

Jednocześnie należy też podkreślić, że projektowane rozporządzenie uwzględnia potrzeby uczniów z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnościami poprzez dopuszczenie możliwości korzystania z urządzenia telekomunikacyjnego wyposażonego w aplikację służącą do monitorowania stanu zdrowia ucznia. Jest to rozwiązanie potrzebne, rozsądne i wrażliwe społecznie. Pozwala ono z jednej strony zachować standard samodzielności egzaminacyjnej, a z drugiej nie pomija realnych potrzeb zdrowotnych uczniów, którzy korzystają z urządzeń monitorujących np. poziom glukozy lub inne parametry medyczne.

- Pozbawienie tych uczniów objętych kształceniem specjalnym możliwości zdalnej weryfikacji wiedzy godzi w fundamentalną zasadę równego traktowania (art. 32 Konstytucji RP) oraz prawo do nauki (art. 70 Konstytucji RP).

Uwaga zgłoszona przez Fundację Fabian Digital.

Wyjaśnienie

Należy wyjaśnić, że przepisy dotyczące szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu poprawkowego oraz sprawdzianu wiadomości i umiejętności są projektowane dla wszystkich uczniów. Natomiast przepisy dotyczące egzaminów klasyfikacyjnych są kierowane do czterech grup uczniów:

- 1) uczniów, którzy, zgodnie z art. 44k ustawy o systemie oświaty, zostali nieklasyfikowani z powodu braku podstaw do ustalenia dla nich śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności na danych zajęciach edukacyjnych przekraczających połowę czasu przeznaczonego na te zajęcia w okresie, za który przeprowadzana jest klasyfikacja;
- 2) uczniów realizujących indywidualny tok nauki, zgodnie z art. 115 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe;
- 3) uczniów przechodzących ze szkoły publicznej, publicznej szkoły artystycznej, szkoły niepublicznej lub niepublicznej szkoły artystycznej o uprawnieniach publicznej szkoły artystycznej, jednego typu do szkoły publicznej innego typu albo tego samego typu, zgodnie z art. 164 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe;
- 4) uczniów realizujących obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą, zgodnie z art. 37 ust. 4 ustawy Prawo oświatowe.

Nie można zatem wyróżniać jednej grupy uczniów i zapewniać im możliwości zdawania egzaminu klasyfikacyjnego w formie zdalnej, bo to stanowiłoby nierówne traktowanie w stosunku do tych uczniów, którzy zdają egzaminy lub sprawdzian w formule stacjonarnej.

Procedura egzaminacyjna powinna być jednakowa dla wszystkich i zapewniać rzetelność, obiektywizm, transparentność oraz równe traktowanie wszystkich zdających. Forma zdalna znacząco utrudnia ocenę samodzielności pracy osoby zdającej. Szkoły nie posiadają obecnie

⁹ Dz.U. z 2023 r. poz. 2468.

skutecznych narzędzi pozwalających wyeliminować korzystanie z pomocy osób trzecich, dodatkowych urządzeń, niedozwolonych materiałów czy narzędzi opartych na sztucznej inteligencji.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wszyscy są wobec prawa równi i mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Zasada ta znajduje zastosowanie również w organizacji procesu oceniania i egzaminowania. W formule online nie jest możliwe zapewnienie wszystkim zdającym jednakowych warunków egzaminacyjnych. Różnice dotyczące jakości sprzętu komputerowego, dostępu do stabilnego Internetu, warunków lokalowych czy poziomu zakłóceń w miejscu przebywania ucznia mogą wpływać na przebieg egzaminu oraz sytuację poszczególnych zdających.

Istotnym argumentem przeciwko przeprowadzaniu egzaminów klasyfikacyjnych online są także problemy dowodowe oraz zwiększone ryzyko sporów i kwestionowania wyników tych egzaminów. W przypadku skarg pojawiają się trudności związane z oceną, czy egzamin przebiegał zgodnie z procedurą, czy zdający pracował samodzielnie, a także jaki wpływ na wynik miały ewentualne problemy techniczne, w tym przerwanie połączenia internetowego lub awarie sprzętu. Tego rodzaju sytuacje mogą prowadzić do podważania wyników egzaminów oraz zwiększać liczbę sporów pomiędzy szkołą a uczniami lub rodzicami.

- Próba obligatoryjnego zobowiązania kilkudziesięciu tysięcy uczniów do osobistego stawiennictwa w placówkach w celu przystąpienia do serii egzaminów klasyfikacyjnych generuje bezpośrednie ryzyko paraliżu logistycznego oraz finansowego podmiotów prowadzących edukację domową. Projektowane rozporządzenie wywołuje skutki o charakterze restrykcyjnym wobec wspomnianych inicjatyw, wprowadzając nieuzasadnione wymagania o charakterze infrastrukturalnym, które stanowią barierę dla ich dalszego funkcjonowania.

Uwaga zgłoszona przez Fundację Fabian Digital.

Wyjaśnienie

Dobrem nadrzędnym jest rzetelnie prowadzony proces kształcenia dzieci i młodzieży oraz rzetelnie przeprowadzany proces weryfikacji wiadomości i umiejętności. Z uwagi na to, że egzaminy klasyfikacyjne przeprowadzane w formule zdalnej takiej rzetelności nie zapewniają, należy wprowadzić uregulowania wykluczające rozbieżności w interpretacji przepisów.

- Projekt zakłada możliwość przeprowadzania do trzech egzaminów klasyfikacyjnych w ciągu jednego dnia. Rozwiązanie to należy ocenić krytycznie jako nadmiernie obciążające ucznia – zarówno fizycznie, jak i psychicznie.

Uwaga zgłoszona przez Komisję Polskiej Akademii Umiejętności do Oceny Podręczników Szkolnych.

Uwaga nieuwzględniona

Projektowany przepis brzmi:

Przewodniczący komisji uzgadnia z uczniem lub rodzicami ucznia niepełnoletniego nie więcej niż trzy zajęcia edukacyjne, z których uczeń może przystąpić do egzaminów klasyfikacyjnych w ciągu jednego dnia.

Określona jest tutaj maksymalna liczba możliwych do przeprowadzenia egzaminów klasyfikacyjnych w ciągu jednego dnia. Przepis ten ma na celu ograniczenie nadużyć związanych z „zaliczaniem” przez ucznia w niektórych szkołach wszystkich egzaminów klasyfikacyjnych w ciągu jednego dnia. Natomiast nie ma przeszkód, aby uczeń zdawał każdy egzamin klasyfikacyjny innego dnia. Zgodnie bowiem z art. 44l ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty egzamin klasyfikacyjny przeprowadza się nie później niż w dniu poprzedzającym dzień zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Termin egzaminu klasyfikacyjnego uzgadnia się z uczniem i jego rodzicami.

- Przekroczenie granic delegacji ustawowej: Przewidywane w rozporządzeniu ograniczenia w zakresie liczby egzaminów klasyfikacyjnych, do których uczeń może przystąpić w ciągu jednego dnia, pozostają w sprzeczności z art. 44l ust. 2 oraz art. 44zb pkt 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Przepisy rangi ustawowej wprost przyznają prawo do uzgadniania terminu egzaminu pomiędzy dyrektorem szkoły, uczącym się oraz jego rodzicami (prawnymi opiekunami). Akt rządu wykonawczego nie może ograniczać ani modyfikować autonomii decyzyjnej stron przyznanej bezpośrednio przez ustawodawcę.

Uwaga zgłoszona przez Fundację Fabian Digital.

Wyjaśnienie

Zgodnie z brzmieniem delegacji ustawowej określonej w art. 44zb pkt 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w szkołach publicznych, w tym: warunki, tryb i formę przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 37 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe – także rodzaje zajęć edukacyjnych, z których nie przeprowadza się egzaminu klasyfikacyjnego, skład komisji powołanej do przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia prawidłowości przeprowadzenia tego egzaminu oraz odpowiedniego udokumentowania jego przebiegu.

Natomiast zgodnie z § 15 ust. 8 rozporządzenia w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych przewodniczący komisji uzgadnia z uczniem, o którym mowa w art. 37 ust. 4 oraz art. 164 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe oraz jego rodzicami liczbę zajęć edukacyjnych, z których uczeń może przystąpić do egzaminów klasyfikacyjnych w ciągu jednego dnia. Oznacza to, że projektowany przepis rozporządzenia ograniczający możliwość zdawania egzaminów klasyfikacyjnych do maksymalnie trzech w ciągu jednego dnia, nie jest sprzeczny z delegacją ustawową ani jej nie ogranicza. O uzgodnieniu z rodzicami liczby możliwych do przeprowadzenia w jednym dniu egzaminów klasyfikacyjnych jest mowa w przepisach rozporządzenia (§ 15 ust. 8) a nie w przepisach ustawy.

- Projekt rozporządzenia niepotrzebnie określa sztywne ramy czasowe na przeprowadzenie egzaminów klasyfikacyjnych.

Uwaga zgłoszona przez Fundację Edukacji Domowej, Prywatną Szkołę Podstawową Nr 4 "Inspiracja" w Krakowie, Konfederację Lewiatan, Związek Nauczycielstwa Polskiego, Fundację Królowej Świętej Jadwigi, Alians Ewangeliczny.

Uwaga uwzględniona

W projekcie wprowadzono zmianę polegającą na określeniu jedynie minimalnego czasu trwania egzaminów i sprawdzianu – w klasach I-III szkoły podstawowej – 30 minut, w klasach IV–VIII szkoły podstawowej – 45 minut, w szkołach ponadpodstawowych – 60 minut.

Dodatkowo należy pamiętać, że uczniom ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi szkoła ma obowiązek zapewnienia dostosowań wynikających z indywidualnych zaleceń zawartych w posiadanej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej lub orzeczeniu, w tym również dotyczących ewentualnych wydłużeń czasu pracy.

- Sztuczne i nieuzasadnione wydłużenie czasu trwania egzaminów: Projektowane w § 17a ust. 2 sztywne ramy czasowe, zmuszające ucznia i komisję do trwania egzaminu lub sprawdzianu od 40 do nawet 60 minut, stanowią niezrozumiałą barierę biurokratyczną. W nowoczesnych modelach edukacji domowej zindywidualizowana weryfikacja wiedzy, prowadzona przez kompetentnego nauczyciela w relacji jeden na jeden, pozwala na miarodajną ocenę osiągnięć ucznia już w ciągu 15-20 minut. Narzucanie minimalnego czasu trwania ma charakter czysto formalny i mierza wyłącznie do sztucznego wydłużenia procesu. Zabieg ten paraliżuje logistycznie szkoły, drastycznie zmniejszając ich przepustowość egzaminacyjną, co pozbawia placówki możliwości sprawnego funkcjonowania bez widocznego uzasadnienia dydaktycznego.

Uwaga zgłoszona przez Fundację Fabian Digital.

Uwaga nieuwzględniona.

W projektowanym rozporządzeniu po zmianach określono jedynie minimalny czas trwania egzaminów i sprawdzianu. Natomiast każdy uczeń może w dowolnym momencie wyjść z egzaminu lub sprawdzianu oddając pracę czy też kończąc swoją wypowiedź ustną.

- Projekt rozporządzenia nie precyzuje, czy określone ramy czasowe trwania egzaminu klasyfikacyjnego dotyczy części ustnej czy pisemnej.

Uwaga zgłoszona przez Fundację Edukacji Domowej, Forum Związków Zawodowych, Prywatną Szkołę Podstawową Nr 4 "Inspiracja" w Krakowie, Fundację Szkoła w Chmurze, Fundacja Królowej Świętej Jadwigi.

Uwaga uwzględniona

Wprowadzono w przepisie § 17a ust. 2 doprecyzowanie, że minimalny czas przeznaczony na egzaminy lub sprawdzian obejmuje łącznie część ustną i pisemną.

- Konieczność szybkiego przekazania wyników egzaminu klasyfikacyjnego znacząco utrudni kwestie organizacyjne związane z przeprowadzeniem egzaminów.

Uwaga zgłoszona przez Fundację Edukacji Domowej, Prywatną Szkołę Podstawową Nr 4 "Inspiracja" w Krakowie, Konfederację Lewiatan, Polski Związek Niewidomych.

Uwaga uwzględniona

W projekcie rozporządzenia w przepisie § 17a ust. 4 zrezygnowano z określenia, że wynik egzaminu lub sprawdzianu jest przekazywany uczniowi w dniu jego przeprowadzenia –określając, że wynik ten jest przekazywany nie później niż w dniu następującym po dniu jego przeprowadzenia.

- Nieuwzględnienie w OSR rzeczywistych skutków rozporządzenia, zwłaszcza w zakresie skutków społecznych, w tym dotyczących uczniów z niepełnosprawnościami, wykluczonych społecznie, ekonomicznie i komunikacyjnie oraz negatywnych skutków dla rynku pracy nauczycieli.

Uwaga zgłoszona przez Fundację Szkoła w Chmurze, Polski Związek Niewidomych, Fundację Fabian Digital, Cyber Company.

Uwaga uwzględniona

W pkt 7 OSR określającym wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe dodano informację: „Przepisy niniejszego rozporządzenia jedynie doprecyzowują warunki i sposób przeprowadzania egzaminów i sprawdzianu, w tym wskazane zostało, że mają się one odbywać stacjonarnie, w obecności członków komisji, bez możliwości użycia środków komunikacji elektronicznej. W wyjątkowych sytuacjach, podyktowanych stanem zdrowia ucznia lub jego niepełnosprawnością, dopuszcza się możliwość przeprowadzenia egzaminów lub sprawdzianu w miejscu innym niż szkoła (np. w domu ucznia). W przypadku uczniów realizujących obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą i zamieszkujących w dużej odległości od szkoły, do której są zapisani, zachodzi konieczność dojechania na egzaminy klasyfikacyjne. Obowiązek szkolny lub obowiązek nauki realizowany poza szkołą można jednak spełniać w każdej szkole, w tym także w znajdującej się blisko zamieszkania. Projektowane przepisy nie nakładają zatem dodatkowych obciążeń ekonomicznych lub organizacyjnych na rodziny i gospodarstwa domowe.”

- W przypadku egzaminu maturalnego ustawodawca stworzył niezwykle precyzyjne ramy, definiując zasady losowania stolików, odległości między zdającymi czy zakaz wnoszenia określonych materiałów do sali. Wobec egzaminów klasyfikacyjnych ustawodawca celowo zrezygnował z tak rygorystycznych ograniczeń przestrzennych i pozostawił dyrektorom szkół autonomię organizacyjną. Próba ograniczenia tej autonomii w drodze rozporządzenia stanowi zatem nadinterpretację delegacji ustawowej.

Uwaga zgłoszona przez Fundację Fabian Digital.

Wyjaśnienie

Nie można porównywać egzaminu maturalnego z egzaminami klasyfikacyjnymi. Te ostatnie stanowią element oceniania wewnątrzszkolnego i ich szczegółowe procedury mogą być doprecyzowywane w statutach szkoły. Natomiast egzaminy zewnętrzne, takie jak egzamin ósmoklasisty czy egzamin maturalny są organizowane przez okręgowe komisje egzaminacyjne. W związku z powyższym szczegółowe procedury ich przeprowadzania należało opisać w przepisach prawa. Natomiast w przypadku egzaminów klasyfikacyjnych szkoła nie może określić w swoim statucie możliwości przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego w formule zdalnej, bo przepisy prawa szczegółowo określają przypadki, w których dopuszcza się użycie środków komunikacji zdalnej.

Akty prawa administracyjnego, jeżeli dopuszczają inną niż konwencjonalna formę dokonania czynności, wyraźnie to regulują. Na gruncie prawa oświatowego można tu wskazać np. art. 117 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, który określając formy kształcenia ustawicznego, wskazuje, że tylko formy pozaszkolne mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (a zatem kształcenie w formie dziennej, stacjonarnej i zaocznej nie może być prowadzone z wykorzystaniem tych metod i technik).

Organizowanie dla uczniów zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zostało także dopuszczone w art. 125a ust. 2-4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, jako sposób prowadzenia zajęć stosowany w przypadku zawieszenia zajęć w szkole w okolicznościach określonych w ust. 1 cyt. artykułu. W tym przypadku ustawodawca nie ograniczył się tylko do pozytywnego wskazania możliwości takiego sposobu prowadzenia zajęć, ale jednocześnie uregulował techniczne uwarunkowania realizacji zajęć (art. 125a ust. 3). Do tego w art. 125a ust. 7 cyt. ustawy nałożono obowiązek oddzielnego uregulowania w statucie szkoły szczegółowej organizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, o których mowa w ust. 2, w tym technologie informacyjno-komunikacyjne wykorzystywane przez nauczycieli do realizacji tych zajęć, sposób przekazywania uczniom materiałów niezbędnych do realizacji tych zajęć, warunki bezpiecznego uczestnictwa uczniów w tych zajęciach w odniesieniu do ustalonych w danym przedszkolu, danej innej formie wychowania przedszkolnego, szkole lub placówce technologii informacyjno-komunikacyjnych, mając na uwadze łączenie przemienne kształcenia z użyciem monitorów ekranowych i bez ich użycia. Statut szkoły ma określać także sposób potwierdzania uczestnictwa uczniów w zajęciach realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, uwzględniając konieczność poszanowania sfery prywatności ucznia oraz warunki techniczne i oprogramowanie sprzętu służącego do nauki.

Kształcenie na odległość zostało także dopuszczone w art. 127 ust. 16a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe w odniesieniu do ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania, a także w art. 128 ust. 7 i 8 tej ustawy w odniesieniu do ucznia przebywającego w podmiocie leczniczym.

Powyższe potwierdza, że systemowo ustawodawca traktuje prowadzenie przez szkoły zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jako wyjątek od konwencjonalnego sposobu prowadzenia zajęć i we wszystkich przypadkach, w których zajęcia mogą lub muszą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wyraźnie to wskazuje, a do tego obwarowuje to szczegółowymi przepisami

regulującymi warunki stosowania tych metod i technik oraz niezbędne zabezpieczenia warunkujące prawidłowość prowadzenia zajęć w tej formie.

- Postulat wprowadzenie wyjątku w postaci możliwości zdawania w miejscu innym niż szkoła.

Uwaga zgłoszona przez Związek Nauczycielstwa Polskiego, Polski Związek Niewidomych, Fundację Fabian Digital.

Uwaga uwzględniona

W przypadku utrudnionego dojazdu przez ucznia do szkoły, wprowadzono w projekcie rozporządzenia (dodany w § 17a ust. 8) możliwość przeprowadzenia egzaminów lub sprawdzianu w innym miejscu niż szkoła (np. w domu ucznia). Przepis ten określa, że dopuszcza się taki wyjątek w szczególnych przypadkach wynikających ze stanu zdrowia lub niepełnosprawności ucznia, na wniosek ucznia, a w przypadku ucznia niepełnoletniego, jego rodziców i za zgodą dyrektora szkoły, przy zachowaniu pozostałych warunków przeprowadzania tego egzaminu lub sprawdzianu.

- Na aprobatę zasługuje doprecyzowanie zasad przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych, egzaminów poprawkowych oraz sprawdzianu wiadomości i umiejętności ucznia. Warto jedynie zadbać, aby w praktyce szkolnej formalna poprawność tych procedur była powiązana z jasnym komunikowaniem uczniom zakresu wymagań i sposobu oceniania.

Uwaga zgłoszona przez KRASP-KRUPed.

Wyjaśnienie

Przepisy art. 44b ust. 8 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty nakładają na nauczycieli obowiązek przekazania na początku roku szkolnego informacji dotyczących wymagań edukacyjnych na poszczególne śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne, sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz o warunkach i trybie otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych.

- Prace nad tym obszarem powinny być prowadzone przede wszystkim przez osoby, których kompetencje i doświadczenie związane są z edukacją włączającą oraz dobrostanem uczniów. W tym kontekście szczególnie naturalnym wydaje się zaangażowanie członka kierownictwa MEN odpowiedzialnego za edukację włączającą lub zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży.

Uwaga zgłoszona przez Fundację Szkoła w Chmurze.

Uwaga nieuwzględniona

Zgodnie z § 7 ust. 1 zarządzenia Ministra Edukacji z dnia 3 września 2025 r. w sprawie zakresów czynności członków Kierownictwa Ministerstwa Edukacji Narodowej (poz. 41) do zakresu czynności Sekretarza Stanu Katarzyny Lubnauer należą m.in. sprawy związane z ocenianiem, klasyfikowaniem i promowaniem uczniów w zakresie kształcenia ogólnego.

Uwagi w zakresie oceniania zachowania

- Projekt rozporządzenia wprowadza nowe obszary brane pod uwagę przy ocenianiu zachowania, które mogą prowadzić do nadmiernej uznaniowości ocen oraz do niejednolitej interpretacji bardzo różnych zachowań uczniów. Istnieje ponadto ryzyko, że ocena zachowania stanie się narzędziem reagowania na postawy lub opinie ucznia mieszczące się w granicach dopuszczalnej debaty edukacyjnej.

Uwaga zgłoszona przez Komisję Polskiej Akademii Umiejętności do Oceny Podręczników Szkolnych, Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”

Uwaga nieuwzględniona

Zmiana dotycząca obszarów branych pod uwagę przy ocenianiu zachowania ma związek z wdrażaną reformą „Reforma’26 – Kompas Jutra” (vide: nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej - rozporządzenie Ministra Edukacji z 11 marca 2026 r. Dz. U. poz. 378), zgodnie z którą *kształcenie w szkole podstawowej sprzyja kształtowaniu postawy dbałości o dobro wspólne, pielęgnowaniu tradycji i kultury narodowej z poszanowaniem innych kultur oraz rozwija postawy patriotyczne, a jednym z głównych celów kształcenia jest wprowadzanie uczniów, we współpracy z rodzicami, w świat wartości i przygotowywanie ich do dokonywania odpowiedzialnych wyborów etycznych w trosce o siebie, innych ludzi, ojczyznę i inne wspólnoty. Ważnym elementem wychowania do wartości jest kształtowanie postaw patriotycznych – troski o dobro ojczyzny, poszanowanie jej historii, tradycji i kultury oraz gotowość do działania na rzecz wspólnoty narodowej. Szkoła inspirowanie uczniów do poznawania swojego dziedzictwa, budowania więzi z lokalną, narodową i ogólnoludzką wspólnotą, odczuwania dumy z bycia Polakiem i Europejczykiem oraz szacunku do innych. W podstawie programowej są liczne odniesienia, a nawet konkretne przykłady wymagań czy doświadczeń edukacyjnych, które mają rozwijać szacunek uczniów do Ojczyzny (np. Uczeń angażuje się w organizację obchodów rocznicowych lub innej uroczystości patriotycznej; Uczeń rozpoznaje lub wykonuje hymn państwowy oraz wybrane pieśni patriotyczne z zachowaniem odpowiedniej postawy, itp.), i które mogą być brane pod uwagę, przy ustalaniu przez szkołę kryteriów oceniania zachowania. Mogą to być również np. inicjatywy propagujące wiedzę o własnej kulturze i tradycji lokalnej i regionalnej, itp. W opinii Ministerstwa Edukacji Narodowej nie ma zatem zagrożenia sporami interpretacyjnymi.*

Natomiast odnośnie do uwagi na temat konieczności przygotowania wytycznych dla szkół oraz przykładowych kryteriów oceniania zachowania należy wskazać, że zgodnie z art. 44b ust. 5 i 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ocenianie zachowania ucznia odbywa się w ramach oceniania wewnątrzszkolnego, które obejmuje m.in. ustalanie kryteriów oceniania zachowania. Oznacza to, że szkoły mają ustawowo zapewnioną autonomię w ustalaniu kryteriów oceniania zachowania.

- Proponowana zmiana zakłada, że od nowego roku szkolnego jednym z kryteriów oceny zachowania ma być postawa patriotyczna ucznia. Szkoła powinna uczyć patriotyzmu, kształtować świadomość obywatelską i postawy prospołeczne natomiast

nie powinno się definiować postawy patriotycznej ucznia definiować przez ocenę szkolną.

Uwaga zgłoszona przez Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”

Uwaga uwzględniona

Przyjęto następujące brzmienie tego obszaru branego pod uwagę przy ustalaniu śródrocznej i rocznej oceny zachowania: „*wykazywanie się szacunkiem dla własnego narodu i ojczyzny oraz tradycji i kultury innych narodów*”. Uniknięto w ten sposób potrzebę definiowania postawy patriotycznej.

- Sama zmiana katalogu obszarów nie gwarantuje zmiany kultury oceniania zachowania. Istnieje ryzyko, że nowe kategorie zostaną w praktyce szkolnej podporządkowane dotychczasowym schematom oceniania zachowania, w tym rozwiązaniom punktowym, sankcyjnym lub nadmiernie uznaniowym.

Uwaga zgłoszona przez KRASP-KRUPed

Wyjaśnienie

Zgodnie z art. 44h ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania ustala wychowawca oddziału po zasięgnięciu opinii nauczycieli, uczniów danego oddziału oraz ocenianego ucznia. Wprawdzie wychowawca przy ustalaniu oceny zachowania musi brać pod uwagę opinię innych nauczycieli, uczniów oddziału oraz samego ucznia, niemniej to on ostatecznie ustala tę ocenę. Natomiast nadzór pedagogiczny nad nauczycielem sprawuje dyrektor szkoły oraz kurator oświaty.

- W przypadku obszaru branego pod uwagę przy ocenianiu zachowania „*przejmowanie odpowiedzialności za własny rozwój*” nie wiadomo jednoznacznie, jakie działania ucznia miałyby potwierdzać spełnienie tego kryterium.

Uwaga zgłoszona przez Polskie Towarzystwo Historyczne, Związek Nauczycielstwa Polskiego.

Wyjaśnienie

W wyniku konsultacji publicznych i opiniowania brzmienie tego obszaru zmieniono na: „*przejmowanie odpowiedzialności za własny rozwój i zaangażowanie w realizację celów rozwojowych*”. W ten sposób jaśniej zostało sformułowane to, że ocenie podlega również to, czy uczeń sam dba o własny rozwój, fizyczny, psychiczny, intelektualny, a zatem np. czy sam angażuje się i podejmuje różne działania mające wpływ na jego rozwój.

- W projektowanym § 11 ust. 1 brakuje wyraźnego odniesienia do aktywności ucznia na rzecz szkoły, klasy, społeczności lokalnej oraz szerzej rozumianego otoczenia społecznego. Jest to istotna luka, ponieważ jednym z podstawowych zadań szkoły jest kształtowanie postaw obywatelskich, społecznych i wspólnotowych. Proces wychowawczy powinien nie tylko regulować zachowanie ucznia w sensie dyscyplinarnym, lecz także wzmacniać jego gotowość do działania na rzecz innych (zaangażowania w życie klasy i szkoły, udziału w wolontariacie, pomocy koleżeńskiej,

działalności w samorządzie uczniowskim, podejmowania inicjatyw społecznych, projektów lokalnych czy działań służących budowaniu pozytywnych relacji w społeczności szkolnej).

Uwaga zgłoszona przez Polskie Towarzystwo Historyczne.

Uwaga uwzględniona

W § 11 ust. 1 projektu rozporządzenia dodano punkt 8 w brzmieniu: „zaangażowanie w życie klasy, szkoły i wspólnoty lokalnej”.

- Uwaga odnośnie do zaproponowanego obszaru w § 11 ust. 1 pkt 4) „przestrzeganie norm społecznych w szkole i poza nią”. Należy doprecyzować, czy przepis obejmuje to właśnie postawę ucznia poza zajęciami szkolnymi. Należy doprecyzować, skąd nauczyciel ma czerpać takie informacje, nie naruszając np. przepisów RODO. Należy doprecyzować przepisy, na podstawie których nauczyciel wystawiający propozycję oceny z zachowania, a ostatecznie ocenę, będzie mógł wykorzystać wiedzę o postępowaniu ucznia poza szkołą (czyli nie tylko w ramach zajęć szkolnych odbywających się poza budynkiem szkoły).

Uwaga zgłoszona przez Forum Związków Zawodowych.

Uwaga nieuwzględniona

Przepisy § 11 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych już obecnie stanowią, że wśród obszarów branych pod uwagę przy ocenianiu zachowania jest również ten: „godne, kulturalne zachowanie się w szkole i poza nią”. Nie ma zatem potrzeby doprecyzowania w przepisach rozporządzenia skąd nauczyciel ma czerpać informacje na temat zachowania ucznia poza szkołą.

- W wymienionych obszarach brakuje kwestii kultury języka, a jest to coraz częstszy problem wśród (nie tylko niestety) młodych obywateli kraju.

Uwaga zgłoszona przez Forum Związków Zawodowych., Związek Nauczycielstwa Polskiego.

Uwaga uwzględniona

W § 11 ust. 1 projektu rozporządzenia dodano punkt 5 w brzmieniu: „dbałość o kulturę języka”.

- Proponuje się też wprowadzenie zmian w § 11 ust 1 dotyczących śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania poprzez doprecyzowanie obowiązków uczniów i rodziców w zakresie realizacji obowiązku szkolnego oraz zasad usprawiedliwiania nieobecności. Obecnie obowiązujące rozwiązania pozwalają rodzicom na usprawiedliwienie praktycznie każdej nieobecności ucznia bez konieczności wskazania jej przyczyny. W praktyce prowadzi to do osłabienia społecznego znaczenia obowiązku nauki i umożliwia podejmowanie przez rodziców dowolnych decyzji o nieuczestniczeniu dziecka w zajęciach szkolnych, niezwiązanych z sytuacjami losowymi, zdrowotnymi czy rodzinnymi o istotnym charakterze.

Uwaga zgłoszona przez Związek Nauczycielstwa Polskiego.

Uwaga nieuwzględniona

Obowiązujące przepisy § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych zawierają obszar brany pod uwagę przy ocenianiu zachowania: „wywiązywanie się z obowiązków ucznia”. W projektowanym rozporządzeniu brzmienie tego obszaru pozostało bez zmian. Nieusprawiedliwiona absencja ma zatem nadal wpływ na ocenę z zachowania. Jednocześnie należy wskazać, że zasady usprawiedliwiania nieobecności, zgodnie z art. 99 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, określa statut szkoły.

- Zasadne wydaje się:
 - określenie, że rodzic usprawiedliwia nieobecność z podaniem przyczyny absencji,
 - wskazanie, iż usprawiedliwieniu podlegają w szczególności nieobecności wynikające z choroby, sytuacji losowych lub ważnych przyczyn rodzinnych,
 - podkreślenie obowiązku ucznia do systematycznego uczestnictwa w zajęciach edukacyjnych,
 - umożliwienie wychowawcy weryfikacji zasadności długotrwałych lub powtarzających się nieobecności,
 - powiązanie frekwencji i wywiązywania się z obowiązku szkolnego z oceną zachowania ucznia.

Przykładowy zapis mógłby otrzymać brzmienie:

„Uczeń ma obowiązek systematycznie uczestniczyć w zajęciach edukacyjnych. Rodzice (prawni opiekunowie) są zobowiązani do terminowego usprawiedliwiania nieobecności ucznia z podaniem przyczyny absencji. Usprawiedliwieniu podlegają w szczególności nieobecności spowodowane chorobą, ważnymi przyczynami rodzinnymi lub zdarzeniami losowymi.”

Uwaga zgłoszona przez Związek Nauczycielstwa Polskiego.

Uwaga nieuwzględniona.

Zaproponowane zmiany wykraczają poza zakres przedmiotowej regulacji.

2. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt rozporządzenia nie wymagał przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

3. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbiningowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677 z późn. zm.) z chwilą skierowania projektu rozporządzenia do konsultacji publicznych oraz opiniowania, projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Edukacji. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami na projektem rozporządzenia w trybie przepisów tej ustawy.